

stvo in gospodinjstva opravila, oskrbovanje domačih živali, mlekarstvo, poljedelstvo, oskrbovanje vrta in sadovnjaka, nauk o upravi gospodarstva ter šivanje s prirojevanjem. Pri vsem praktičnem in teoretičnem pouku so se č. s. predavateljice zavedale, da govore učiteljicam naših narodnih šol in so povsod upoštevale potrebe našega kmetijskega prebivalstva ter dajale navodila za gospodinjski pouk na kmetih.

Tečaja se je udeležilo 27 učiteljic iz vseh srezov naše banovine.

Številno je z ozirom na to, da se pri praktičnih gospodinjstvih tečajih da zaposliti le manjše število učenk znatno in kaže, da je v naših vrstah dovolj tovarišic, ki se v polni meri zavedajo kako potrebna je učiteljici po-deželjske narodne šole kmetijsko-gospodinjstva izobrazba.

»Živalca« glasilo Društva rejcev malih živali »Zivalca« za dravsko banovino v Ljubljani izhaja že drugo leto. Julijska številka tega lista vsebuje članke: Perutinarjeva opravila v avgustu. — Kako si uredim kokoško selekcijo. — Belgijski orjak. — Beli orjak. — Nega perutnine, kunccev in drugih malih živali. — Skopljenje ali kastriranje kunccev. — Gospodarski pomen reje koz. — Naši kanarčki v avgustu. — O difteriji in kozah, pogosto opazovani nalezljivi boleznici pri naši perutnini in golobih. — Zelo poučno poglavje so vprašanja in odgovori. — Društvo pošilja list šolam po znižani ceni letnih 20 Din. List »Zivalca« se naroča pri Društvu rejcev malih živali »Zivalca« za dravsko banovino v Ljubljani.

Učiteljski pravnik

—š Javljanje na službo — nastop službe. Po določilih § 81. U. Z. se mora v 15 dneh javiti na službo vsak, kdor stopi v drž. službo. To je računati od dne, ko je bil obveščen o sprejemu, sicer se smatra za nesprejetega. — Gornja določba Urad. zakona je jasna, pa vendar še ne dovolj, ker se »javljanje na službo« tolmači različno in češče zamenjuje z dejanskim nastopom službe.

Oseba, ki je bila sprejeta v državno službo in o tem obveščena, se javi n. pr. dne 29. aprila ob 16. uri pri starešini urada. Ker je ta dan sobota in je uvedeno poslovanje v onem uradu le ob delavnikih, prične vršiti službo v ponedeljek dne 1. maja. Kateri dan je v tem primeru merodajen za dosego pravic, ki gredo po zakonu?

Neglede na to, kedaj je pričela vršiti službo ta oseba, se smatra kot dan nastopa službe oni dan, ko se je javila svojem starešini, kajti od trenutka, ko se je javila na službo, je tudi že v službi, je toraj službo nastopila.

Prav bi morda bilo, če bi se v poročilih o nastopu službe rabil izraz »se je javil« na službo dne.....«, kar bi poenostavilo uradno poslovanje.

Naša gospodarska organizacija

—g Občni zbor Učit. gospodarske poslov. r. z. o. z. v Mariboru, ki je bil dne 7. julija 1934. ob 19. uri v dvorani delavske zbornice v Ljubljani ob priliki banov. učit. skupščine, je pokazal sledečo sliko:

Zadržnikov je vpisanih 1406, s 1406 deleži po Din 5.—

Rezerva znaša Din 18.825,52. Pri naročilih so se posluževali UGP 164 naročniki. Od teh je poravnalo račune 143. Od preteklih let pa je poravnalo račune 569 naročnikov, tako, da bi znašala vsa provizija 100.369 Din. Izplačati pa provizije naročnikom ni možno, ker UGP ne dobi izplačane provizije od dobaviteljev.

Iz gornjega pregleda je razvidno, da bi bilo delovanje UGP precej uspešno, ako bi bile plačilne razmere bodisi od naročnikov kakor tudi od dobaviteljev napram UGP normalne.

Upanje je, da se bodo razmere zopet normalizirale in bo možno provizijo redno izplačevati. Naročniki naj se nadalje poslužujejo naročil potom UGP, ker bodo s tem pomagali obema Učit. domovoma.

Računski zaključek z vsemi podrobnimi pojasnili dobe vsa sreska Učiteljska društva.

Učiteljska tiskarna

—t Šol. upravitelje prosimo, da se še pred začetkom šolskega leta posvetujejo s tovarišicami glede nabave: a) učil, b) knjig za šolsko knjižnico, c) šol. potrebnih za revne otroke. Priporočamo: Učila: 4 zgodovinske slike po 50 Din = 200 Din. Šolska knjižnica: Gangl: Moja pot, 10 vezanih knjig 320 Din. Zvezke po vzorcih monopolske izdaje po 50 para (pod lastno ceno).

—t Tovariši! Tovarišica! Ali si že član (ica) Učit. tiskarne? Če ne, takoj prijavi svoj pristop na dopisnici.

—t Zelje in pritožbe o naročilih itd. pošiljajte neposredno Učit. tiskarni, ali nadzorstvenemu odboru, ali organizaciji. Obravnavali se bodo tozadevni spisi pri mesečnih sejah.

—t Blagajniški dnevnik s proračunsko razvidnico. Tištim krajevnim šolskim odborom, ki bodo že sedaj uvedli to tiskovino kot blagajniško knjigo, bo Učiteljska tiskarna tudi lahko ustregla in je založila v to svrhu vezane »Blag. dnevnike s prorač. razvidnico« po 25 pol. oz. za večje šole po 50 pol. — Ta nova tiskovina ima širino dveh razgrnjenih pol pisarniškega papirja in je na vsaki poli (na obeh straneh skupaj) po 48 vrst. Pri naročilih te tiskovine ozirajte se na to.

Mladinska matica

—mm »Svoboda« piše o knjigah M. M. takole: Letošnje knjige M. M. kažejo zopet lep napredek napram lanskim. Kot poučna knjižica je izšla Eda Kardelja »Potovanje skozi časa«, oris gospodarske zgodovine za mlade ljudi. Ta knjižica je prav priporočljiva tudi za odrasle, ki često tožijo, da težkih gospodarskih razprav ne morejo čitati. Prav veseli moramo biti, da je tako knjižico, ki daje pravilno razvojno sliko svetovnega gospodarstva izdala M. M., kajti njene knjige gredo v 20.000 izvodov.

V mlajših bodo vzbujale lepe sanje »Kapljice«, ki jim je napisala besedilo Anica Černejeva, barvane slike pa naslikal Edo Deržaj.

France Bevk skuša s svojo mladinsko povestjo »Tovariša« modernizirati našo mladinsko književnost, ki naj piše za tako mladino, kakršna živi danes na svetu, pa ne nekakšnih in obrabljenih pravljic o zakletih groficih in kraljicah.

»Kresnice« pa vsebujejo razne zgodbe in risbe samih otrok. Človek naravnost občuduje posamezne umotvore mladih glav; njih objavljanje v knjigi bo brez dvoma zbudilo ustvariteljsko stremljenje med večino mladine. Tako moremo letošnje knjige M. M. priporočati vsem.

—mm Zagrebška »Istra« od 10. avg. t. l. je prinesla pod velikim naslovom čez tri stolpce »Otroci o Julijski krajini« pohvalno oceno o »Kresnicah«, obenem ponatiskuje iz knjige 2 sestavka, in sicer »Iz mojega dnevnika« od Vide Gerbčeve in »Pri sošolkah v neodrešeni domovini« od Lidije Prudičeve.

Med drugim piše »Istra« v uvodu: Letošnje »Kresnice« M. M. v Ljubljani so napisali otroci sami. Mnogi listi pri nas so že razpravljali o tem prvem takim poizkusu pri nas. Vse ocene se vjemajo v tem, da so letošnje »Kresnice« uspele v vsakem pogledu. V »Kresnicah« je pisala deca tudi o Julijski krajini. Prinašamo dva prispevka otrok, da se vidi, kako gleda deca na svojo zapuščeno zemljo, in kako govorijo o nji.

»Kresnice« so se tiskale in razširile v 6000 izv. (prav: 20.100 izv.) tako lahko večina otrok v Sloveniji prečita to knjigo. Na ta način bodo otroci tudi čitali, kaj pišejo njihovi tovariši o naši zemlji v suženstvu in to bo prav dobra propaganda za Julijsko krajino. Otrok je otroku najbližji, zato deluje izpoved otrok samih mnogo močneje kot pisanje odraslih. Prav vsled tega bodo »Kresnice« z gradivom otrok o Julijski krajini gotovo dosegle svoj namen.

—mm »Jutro« o »Kresnicah«. »Jutro« z dne 1. VIII. t. l. priobčuje o letošnjih »Kresnicah« daljši članek, med drugim pravi:

Med letošnjimi publikacijami »Mladinske matice« je z vzgojnega in literarnega vidika

gotovo vreden največje pozornosti sedmi letnik »Kresnice«, v katerem sta urednika zbrala prigode in pripovedi, ki so jih iz svojega opazovanja napisali šolarčki sami. Sedemdeset nezavednih, nehotenih literarnih prvencev in ilustracij, ki jih je nasulo v tekst enajst najmlajših ilustratorjev, se je nabralo v dragocen almanah. Najmlajša generacija se predstavlja široki javnosti s tem, kar hoče in dela, kar misli in doživlja, kar sluti in ljubi. Katastrofe in senzacije, v kakršnih se v prvih predstavah javljata v otroku življenje in svet, zgodbe v doma, iz šole in s ceste, doživlja prvih bridkih spoznanj in časovna zanimanja, kakršna dram v malem človeku površna vzgoja in varstvo, vse to vam prikazuje v tej knjigi pristno nepotvorjeno podobo človeka, ki prihaja iz današnjih šolskih klopi.

Knjiga, ki se zdi bolj spontana manifestacija kakor pa zavestno ustvarjeno dejanje, je prvi veliki dokument prvotnega, elementarnega talenta, to se pravi, najosnovnejšega in najpoglavitejšega narodnega bogastva, ki ga predstavlja otrok v šolskih klopih. Iz neobgljene iskrenosti, v kateri se izpoveduje mlado življenje samo, poganjajo že klice umetniškega doživljanja in oblikovanja. Med ilustracijami je dvojje delo Marjana Ozvalda, ki smo ga že spoznali na razstavi, posebno pozornost pa vzbujajo portreti 12-letnega, očitno talentiranega Tomaža Kvasa iz Ihanca.

Na koncu prinaša v ponatisku več prispkevov iz »Kresnic«, in sicer spise: Brez doma, Moje življenje, Moja junaška dela, Iz moje mladosti, Kamen na srcu, Jaz, Koline in Naša domača navada o božiču.

—mm Češki glas o »Kresnicah«. O letošnjih »Kresnicah« so pisali tudi praški »Narodni listy«, ki pravijo med drugim, da je to izrazito mladinsko delo, ki je novo po obliki in vsebini, prosto nepotrebnih fraz, polno iskrene neposrednosti in se uvršča med najzanimivejše, kar nudi mladinska književnost.

Stanovska organizacija JUU

—s Učiteljska društva naj z ozirom na to, da imajo nekatera še nekoliko članskih izkazov in mesečnih prijav v zalogi in upoštevajoč strogo štedenje takoj sama naroče potrebno število članskih izkazov in prijav. Sekciji je treba poslati po 2 izkaza, za Beograd dobe društva posebno tiskovino, 1 izvod pa mora imeti društvo. Prijav s kopijo potrebuje vsako društvo 10. Bodite točni! Blagajnik.

Novosti na knjižnem trgu

»Vesele ure«, telesna vzgoja na osnovnih šolah. I. del za prvi razred. 261 slika in 9 načrtov. Sestavil Bajželj Ivan, risbe izdelal Pirc Stane. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena broširanj knjigi 24 Din, v pol platno vezani 30 Din.

Knjigo je na osnovi mišljenja prosvetne sveta S. br. 907/33 z dne 30. aprila 1934. odobrila gospod. minister prosvete z odlokom S. n. br. 154.000 z dne 31. maja 1934. kot pomožni učbenik v učiteljskih šolah in dovolil, da se sme nabavljati za šolske knjižnice.

Učitelstvo osnovnih šol že dalj časa pogošča primerne knjige, ki bi obravnavale telesnovzgojni problem na naših osnovnih šolah. Zlasti zdaj, ko stopajo v veljavo novi učni načrti za narodne šole, ki predpisujejo, da se mora pouk vršiti po načelih koncentracije in aktivnega sodelovanja učencev, je potreba po taki knjigi postala tem bolj občutna.

Te kočljive naloge se je lotil znani strokovnjak v telesni vzgoji Bajželj Ivan, bivši telovadni učitelj na učiteljski šoli v Ljubljani. V smislu novega zakona in učnih načrtov za osnovne šole namerava sestaviti za vsak razred praktično knjigo po sodobnih telesnovzgojnih nazorih in v skladu z delovno šolo ter s strnjanim poukom. Sodeč po prvem zvezku, ki je pravkar izšel, bo delo odlično ter bo v polni meri doseglo svoj smoter.

Prvi zvezek za 1. razred osnovnih šol obsega precej obširen teoretični del, ki v njem avtor zametava dosednji način telovadbe, ki je samo mehanična in preveč stilizirana brez umske in duševne vsebine. Dalje razpravlja o delovni šoli in o strnjem pouku, ki sta dala tako rekoč povod za reformo mladinske šolske telovadbe. V smislu teh načel zahteva, da bodi telesna vzgoja kolikor mogoče samostojno udejstvovanje otrokovo, vzeto iz njegove okolice in njegovega doživlja. Upoštevajoč vsa sodobna vzgojna načela prihaja do zaključka, da bodi telesna vzgoja neločljivi del duševne in bistveni del splošne vzgoje.

Pod posebnim poglavjem navaja razčlenbo vsake telovadne enote (pol ure, ure), ki mora obsegati gotove panoge in navaja obsežno gradivo, primerno za osnovne šole in posebej še za prvi razred. To poglavje je najobširnejše in za učitelstvo najpoučnejše ter je že iz teh izvajanj dokaj jasno kakšna bodi sodobna telesna vzgoja v osnovni šoli.

Še jasnejšo sliko o sodobni telovadbi pa nudi praktični del knjige. Tu je obdelal avtor 34 telovadne pol ure za prvi razred. Sam pravi, da so to primeri, po katerih si bo vsak učitelj sam ustvaril še ostale pol ure, kolikor jih bo potreboval za svoj razred. Tako prepušča učitelstvu svobodo pri pouku, da si vsak po svoji lastni uvidenosti in po lokalnih prilikah ter upoštevajoč strnjani pouk začrta svojo učno pot. Obdelane enote obravnavajo učno snov od jeseni do poletja in so deloma sestavljene na podlagi Fleretove: Naše prve knjige. Kdor prečita te enote si lahko predstavlja s kakšnim veseljem in zanimanjem bodo najmlajši šolarčki zaposleni pri telovadbi, saj bodo večinoma vse vaje izvajali v obliki iger, kar je za to stopnjo najprimernejše, ker se učenci sicer težko uživajo v šolsko delo, ker je prehod iz domačega v šolsko življenje za te malčke prevelik korak in jih šolsko delo tako fizično kakor duševno preveč utruja.

Med telovadnimi enotami so vpleteni tudi šolski izleti in navodila zanje, kakor jih predpisuje novi učni načrt.

Na zaključku praktičnega dela je pod naslovom »Na Vidov dan« avtor pridal pet primerov za javne nastope, ki jih šole prirejajo ob raznih patriotičnih praznikih. Te primere bo učitelstvo nedvomno z veseljem sprejelo, saj baš takega gradiva šolam občutno primanjkuje. Šolske proslave bodo dobile s takimi nastopi — četudi so jako lahki in duševnemu obzorju učencev 1. razreda prilagojeni — mnogo pestrejšo sliko in zanimivejši vzpored.

Slike, ki pojasnjujejo štivo, so dobre in bodo tudi oni, ki sokolskega nazivoslovja niso povsem večji, omogočile, da se poglobijo v novi način vodstva telesne vzgoje v osnovnih šolah.

»Vesele ure« bodo izpolnile občutno vrzel v naši strokovni literaturi in smo uverjeni, da se bo učitelstvo v veseljem oprijelo telovadbe po tem načinu, ker je tudi zanj mnogo zanimivejša nego dosedanja dolgočasna telovadba. Telesna vzgoja pa bo s tem doživela lep podvig. Ker bo delo prevedeno v srbohrvaščino, se bo ta v sodobnem duhu vodena telovadba razširila tudi po ostalih banovinah naše države in bo na ta način vsa šolska telesna vzgoja v naši državi usmerjena v novo smer. Pa tudi voditeljem sokolske dece bodo »Vesele ure« prav prišle, in se bo telovadba najmlajših sokolskih pripadnikov vršila v živahniji in otrokovi duši prilagodnejši obliki. Ni treba še posebej poudarjati, da bo knjiga učencem učiteljskih šol, ki jim je v prvi vrsti namenjena, izvrsten metodičen pripomoček za pripravo v vodstvu telesne vzgoje na osnovnih šolah.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, žčipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

FROMVA STAVNICA

je najpotrebnejši pripomoček za pouk čitanja. Zahtevajte učilo v vseh knjigarnah! Naročajte potom Učiteljske gospodarske poslovalnice! — Založništvo Pessnica.

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolo in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve

Vam nudi vedno

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

Naročajte pri trdkah, ki inserirajo

v našem glasilu!